

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av pålar för fiskeredskap i Lejde Viken, Blekinges inre skärgård, Listerby skärgård

Linderson, Hans

2023

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2023). *Dendrokronologisk analys av pålar för fiskeredskap i Lejde Viken, Blekinges inre skärgård, Listerby skärgård*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2023:24). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

24 Mars 2023B

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2023:24

Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV PÅLAR FÖR FISKEREDSKAP I LEJDEVIKEN, BLEKINGES INRE SKÄRGÅRD, LISTERBY SKÄRGÅRD

Uppdragsgivare: Blekinge Museum, Borgmästaregatan 21, 371 35 Karlskrona.

Märk 482317 (mikael.björk@blekingemuseum.se 076-6208417).

Område: Södra/centrala Blekinge **Prov nr:** 77570-71 77595-97 **Antal Prov:** 2+3

Dendrokronologiskt objekt: Kursiv text representera C14 eller senast utförd analys

Resultat: Lejdsviken fiskefällor, 1,0-1,5 m vattendjup

Dendro nr:	Prov nr;	Träd-slag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet C14 kursiv BC	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinter-halv-året)	Kommentarer (vågat dateringsförslag inom parantes) C14 resultat mittvärde
77570	21	Salix sp	29+1	W	7080-6810	Juni-juli	7060BC
77571	22	Salix sp	18	W	7310-7040		7060BC
77595	23	Bok	25+ew			Juli år X	
77596	24	Bok	20			V år X-6	
77597	25	Björk					

Prov 21 och 22. **Salix** är släktnamn för olika arter av vide, pil och sälg. Sälgen är den som idag är vanligast i landskapet och samtidigt som den lätt bildar raka och ganska grova stammar och grenar som är användbara i dessa sammanhang.

C14-datering. Vi (fältgruppen och undertecknad) gjorde ett antagande att pålarna 21 och 22 är samtida. Därför valdes de äldsta årsringarna på prov 22 (egenålder 15 år) och de yngsta på prov 21 (egenålder 1 år vilken vid beräkningar är satt till noll) för att möjliggöra en så kallad "wigglematching". Egenåldern är antal årsringar till vankant/bark.

Dateringsresultatet med egenåldern inräknad är:

Prov 21 (77570) (LuS18040) är avverkad **7080-6810 BC**, 2 sigma, sannolikheten är 93% eftersom små extremer valdes bort.

Prov 22 (77571) (LuS18041) är avverkad **7310-7040 BC**, 2 sigma sannolikhet 95,4 %

Om antagandet är riktigt, att virket är avverkat samtidigt, så har detta skett **7080-7040 BC**.

Undersökningarna under 2023 har visat att man förnya avspärningarna med nya pålar. Detta leder till att man bör hålla öppet för att pålarna har olika åldrar och att dateringarna skall betraktas var för sig, allt enligt tabellen ovan. Påle 22:s breda åldersspann får ett smalare tidsspann om man betraktar det vid 1 sigma 7190-7065 BC med sannolikheten 62,3% eftersom extremer valdes bort (annars 68,2%). På detta sätt skulle pålen bli 0-110 år äldre men med lägre sannolikhet än om man betrakta de båda pålarnas sammanvägda ålder 7080-7040BC. Måhända är ett årtal mer tilltalande för minnet, vilket föreslås vara **7060 BC**.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Wigglematching

Name Unmodelled (BP) Modelled (BP)

from to % from to % from to % from to %

Fiskeredskap 9020 8990 68.268949 9089 8980 95.449974

R_Date Lus 18041 9198 9015 68.26895 9275 9005 95.449974 9035 9005 68.268949 9104 8995 95.449974

R_Date Lus 18040 9015 8780 68.268949 9080 8724 95.449974 9020 8990 68.268949 9089 8980 95.449974

Beskrivning av tabellen ovan

"Dendroididentitetsnummer", är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

"Antal år", årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med "+n".

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen "ew" eller "lw" dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

"splint, vankant, bark" indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). "nära vankant" uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten ("ej sp") anges en så kallad "efterdatering" (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges sp=0 menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

"Datering av yttersta årsring i provet", är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges "ej datering". Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

"Beräknat fällningsår" här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av provena. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.